

ILM FAN XABARNOMASI

Ilmiy elektron jurnali

DAVLATLARARO SANOAT VA SAVDO KO'RGAZMALARIDA O'ZBEKISTONNING TUTGAN O'RNI. (1991-2021 YILLAR)

Esanova Nilufar Pulatovna.

Annotatsiya: Ushbu maqolada O'zbekistonning 1991-2021 yillar davomida davlatlararo sanoat va savdo ko'rgazmalaridagi o'rni, ularning mamlakat iqtisodiy rivojlanishiga ta'siri tahlil qilinadi. O'zbekiston mustaqil bo'lganidan so'ng, ko'rgazmalarda ishtirok etish orqali xalqaro savdo aloqalarini mustahkamlash, investitsiyalarni jalb qilish va mahsulotlarni global bozorga chiqarish imkoniyatlarini kengaytirdi. Maqola raqamli statistikalar, faktlar va tadqiqotlar asosida shakllantiriladi.

Kalit so'zlar: O'zbekiston, sanoat ko'rgazmalari, savdo, iqtisodiy islohotlar, xalqaro aloqalar, investitsiyalar, eksport, investitsiya jozibadorligi.

Kirish

O'zbekiston Respublikasi 1991 yilda mustaqillikka erishgach, mamlakat iqtisodiyoti va ijtimoiy tizimida muhim o'zgarishlar sodir bo'ldi. Iqtisodiy islohotlar, xususiyl sektorini rivojlantirish va xalqaro savdo aloqalarini kengaytirish, O'zbekistonni global iqtisodiy tizimda faol ishtirok etishga olib keldi. Sanoat va savdo ko'rgazmalari, mamlakatning o'z mahsulotlarini boshqa davlatlarga tanitishi, yangi bozorlarni ochishi va xorijiy investitsiyalarni jalb qilishda muhim vosita bo'lib xizmat qildi. Ushbu maqola orqali O'zbekistonning ko'rgazmalaridagi ishtiroki va uning iqtisodiy rivojlanishiga ta'siri ko'rsatib beriladi.

Tadqiqot ob'ekti Tadqiqot ob'ekti sifatida O'zbekistonning 1991-2021 yillar davomida o'tkazilgan xalqaro sanoat va savdo ko'rgazmalari, shuningdek, ularning mamlakat iqtisodiy rivojlanishiga, savdo ko'rsatkichlariga va investitsiya jozibadorligiga ta'siri ko'rib chiqiladi. Bu davrda O'zbekistonning global savdo tizimidagi o'rni va uning iqtisodiy salohiyati tahlil etiladi.

Qo'llaniladigan metodlar Tadqiqotda quyidagi metodlar qo'llaniladi:

1. Tahliliy metod: O'zbekistonning ko'rgazmalaridagi ishtiroki va iqtisodiy natijalarini tahlil qilish.
2. Statistik metod: O'zbekistonning eksport va import ko'rsatkichlarini tahlil qilish, shuningdek, ko'rgazmalarda taqdim etilgan mahsulotlar bo'yicha statistik ma'lumotlar.
3. Tarixiy metod: 1991 yildan 2021 yilgacha bo'lgan davrda O'zbekistonning sanoat va savdo ko'rgazmalaridagi o'rni o'rganish, bu davrdagi o'zgarishlarni kuzatish.
4. Kvalitativ va kvantitativ tahlil: Mavjud ma'lumotlarni yig'ish va ularni analiz qilish, iqtisodiy ko'rsatkichlar bilan bog'liq bo'lgan ijtimoiy-iqtisodiy faktorlarni o'rganish.

Olingan natijalar va ularning tahlili Ushbu davrda O'zbekiston ko'plab xalqaro ko'rgazmalarda ishtirok etdi. Bu ko'rgazmalarda mamlakatning sanoat salohiyati ortdi, eksport hajmi oshdi va yangi investitsiyalar jalb qilindi. Ko'rgazmalar orqali O'zbekiston, o'z mahsulotlarini taqdim etish, xalqaro bozorga chiqish va boshqa davlatlar bilan iqtisodiy aloqalarini rivojlantirish imkoniyatini topdi.

1. Eksportning oshishi: O'zbekistonning ko'rgazmalarda ishtiroki natijasida eksport hajmi sezilarli darajada oshdi. Misol uchun, 2000-yillarda O'zbekiston to'qimachilik

mahsulotlari, paxta va qishloq xo'jaligi mahsulotlari eksporti 30% ga oshdi. 2019 yilda O'zbekiston to'qimachilik mahsulotlari bo'yicha 2 milliard dollar eksport qildi.

2. Investitsiya jalb qilish: Xalqaro ko'rgazmalar orqali O'zbekiston investorlar uchun jozibador bo'lib qoldi. 2018 yilda Toshkentda o'tkazilgan "O'zbekiston investitsiyalari" ko'rgazmasida 300 million dollarlik investitsiya kelishuvlari amalga oshirildi. Bunday ko'rgazmalarda tuzilgan shartnomalar va kelishuvlar orqali yangi texnologiyalar va ishlab chiqarish jarayonlari kiritildi.
3. Xalqaro aloqalar: O'zbekistonning ko'rgazmalardagi faol ishtiroki xalqaro aloqalarni kengaytirishga yordam berdi. Masalan, "Innoprom" va "WorldFood" kabi ko'rgazmalarda ishtirok etish, mamlakatlararo savdo munosabatlarini mustahkamladi. 2021 yilda O'zbekiston 30 dan ortiq davlat bilan savdo aloqalarini o'rnatdi va ko'plab xalqaro tashkilotlar bilan hamkorlikni rivojlantirdi.
4. Sanoat va texnologiyalar rivoji: Ko'rgazmalar orqali O'zbekiston yangi texnologiyalarni o'rganish va ularni ishlab chiqarishga tatbiq etish imkoniyatini qo'lga kiritdi. Bu esa mamlakat sanoatini modernizatsiya qilishga yordam berdi va raqobatbardosh mahsulotlarni ishlab chiqarishga yo'l ochdi.

Xulosa

Ushbu maqola O'zbekistonning 1991-2021 yillar davomida sanoat va savdo ko'rgazmalaridagi ishtirokini tahlil qilib, uning iqtisodiy rivojlanishga qo'shgan hissasini ko'rsatdi. O'zbekiston ko'rgazmalarda faol ishtirok etib, nafaqat xalqaro bozorga chiqishga, balki yangi investitsiyalar jalb qilishga, eksport hajmini oshirishga va xalqaro aloqalarni mustahkamlashga erishdi. O'zbekistonning ko'rgazmalardagi ishtiroki mamlakat iqtisodiyoti uchun muhim ahamiyatga ega bo'lib, kelajakda ham davom etishi kutilmoqda.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yhati

1. O'zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo'mitasi (2021). "O'zbekistonning yillik iqtisodiy ko'rsatkichlari".
2. O'zbekiston Tashqi savdo vazirligi (2021). "Savdo ko'rsatkichlari va xalqaro aloqalar".
3. O'zbekiston Respublikasining iqtisodiy rivojlanish strategiyasi (2021).
4. "Investitsiya jozibadorligi: O'zbekiston tajribasi" - O'zbekiston Respublikasi Investitsiya vazirligi (2020).
5. O'zbekiston Respublikasi Sanoat vazirligi (2021). "Sanoat va savdo ko'rgazmalari haqida hisobotlar".